

литика към тях, а протича в рамките на изпълнение на общите законови норми, напр. изискванията за определено местожителство, за постоянна месторабота и т.н. В Унгария този процес се извършва през втората половина на 50-те години, а в Албания и Югославия през 60-те и 70-те години.

Трябва да се отбележи, че въпреки държавната политика за седентаризация на циганите чергари крайните резултати не винаги са успешни. В СССР части от циганите, формално с постоянно местожителство, продължават да чергарстват и през 60-те години (а в някои случаи и до по-късно, включително даже до разпадането на Съветския Съюз), докато постепенно се преорентират към нови икономически активности, изключващи този начин на живот. До голяма степен по своя естествен път отмира (но не изчезва съвсем) и чергарството при по-голямата част от цигани чергари в Югославия. В България отделни цигански групи (напр. т.нар. Тракийски *Калайджи*), въпреки че имат свои собствени жилища и фиктивно се водят на постоянна работа, продължават да чергарстват през топлия сезон (традиционен за Балканите като цяло модел на полу-чергарски начин на живот). Най-слаб ефект има тази държавна политика в Румъния, където през 1977 г. официално са отчетени 66 500 циганите чергари, и където този модел на сезонно чергарстване остава запазен и до днес при различни цигански групи.

Безспорно интересен въпрос е как се оценява от днешна дата седентаризацията на циганите чергари в Източна Европа. Налице е определено разминаване в тези оценки. В много научни и правозащитни публикации тази политика се оценява като един от върховете на респресивната политика на комунистическите партии спрямо циганите. Тази оценка се споделя и от някои съвременни ромски активисти, произхождащи обаче от средите на уседналите от векове цигани, сред които съществува традиционна аверзия към циганите чергари. Като цяло обаче в Източна Европа определено преобладават положителните оценки на мерките за